

Doi: <https://doi.org/10.51960/jitte.1033523>

Makale Türü/Article Type: Araştırma Makalesi/Research Article

Makale Geçmişi / Article History

Alındı/Received: 07.12.2021

Düzeltilme alındı/Received in revised form: 17.12.2021

Kabul edildi/Accepted: 29.12.2021

KİTLESEL AÇIK ÇEVİRİMİÇİ DERS (MOOC) SUNMADA ÖĞRETİM ÜYELERİ VE KURUMLARIN KARŞILAŞTIĞI GÜÇLÜKLER VE ÖNERİLERİ

Muharrem AYDIN¹, Hasan KARAL²

Özet

Bu çalışmanın amacı, MOOC sunma sürecinde öğretim üyeleri ve kurumun karşılaştığı güçlükler ve tavsiyelerinin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın birinci boyutunda MOOC sunma sürecinde öğretim üyelerinin karşılaştıkları güçlükler incelenmiştir. Araştırmanın ikinci boyutunda ise kurum çalışanlarının perspektifinden hareketle kurumsal olarak karşılaşılan güçlükler incelenmiştir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden iç içe durum çalışma deseni kullanılmıştır. Araştırma iki ayrı gruba gerçekleştirilmiştir. Gruplar amaçlı örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Araştırmanın birinci çalışma grubunu Türkiye'nin ilk MOOC platformu olan AtademiX platformunun yönetilmesi ve yürütülmesinde görev alan kurum çalışanlardan 6 kişi, ikinci grubunu ise AtademiX platformu üzerinden ders veren 9 öğretim üyesi oluşturmaktadır. Araştırma sürecinde alan yazın ve uzman görüşleri temel alınarak yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Kurum çalışanları ve öğretim üyelerine görüşme formu uygulanmıştır. Görüşmelerden alınan verileri analiz etmek için içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretim üyeleri bireysel yönden, katılımcılar yönünden ve etkileşimden kaynaklanan güçlüklerle karşılaşmıştır. Benzer şekilde kurum çalışanları kurum içi ve öğretim üyelerinden kaynaklanan güçlüklerle karşılaşmıştır.

Anahtar Kelimeler: MOOC, kitlesel açık çevrimiçi ders, güçlükler ve çözüm önerileri

¹ (Sorumlu Yazar) Arş. Gör. Muharrem AYDIN, Trabzon Üniversitesi, muharremaydin@trabzon.edu.tr, ORCID:0000-0001-7184-9544

² Prof. Dr. Hasan KARAL, Trabzon Üniversitesi, hasankaral@trabzon.edu.tr, ORCID:0000-0002-3555-050X

1. Giriş

Bilgi iletişim teknolojilerindeki gelişmeler çevrimiçi eğitimde yeni eğitim platformlarının ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Bu platformlardan birisi de Massive Open Online Courses (MOOC)'tur. George Siemens ve Stephen Downes tarafından 2008 yılında bağlantıcı bir öğrenme ortamı geliştirmek amacıyla CCK08 olarak bilinen ve bağlantıcı yaklaşımına göre yapılandırılmış "Connectivism and Connective Knowledge" adlı açık çevrimiçi bir ders oluşturulmuştur. CCK08, kredi karşılığı 24 kişiye verilen bir ders iken, dersin çevrimiçi ortamda ücretsiz olarak paylaşılmasıyla derse 2200 öğrenci kayıt yaptırmıştır (de Waard, 2011; Fini, 2009; Mak, Williams, & Mackness, 2010). Binlerce kişinin katılması dersi kitlesel bir hale getirmiştir ve "Massive" kavramının kullanımına ilham olmuştur (Fini, 2009). Bununla birlikte kavram MOOC (Massive Open Online Course) olarak son şeklini almıştır.

MOOC'lar, formal ve informal olarak verilen diğer kurslardan herkese açık olması ve ücretsiz olması yönüyle farklılık gösterir. İnsanların rahat hissettikleri ve etkileşim ile içeriğin bir arada bulunduğu ve içeriğe kolayca erişilebildiği, öğrenmenin özel amaçları doğrultusunda sosyal ortamda buluşmaların yapıldığı ve diyalogların kurulduğu bir öğrenme ortamı olarak tanımlanan MOOC uygulamaları temelde kitlesel olma, açık olma, çevrimiçi olma ve kurs formatında olmak üzere dört bileşenden oluşmaktadır (Kop, 2011). Kitlesel olma, MOOC uygulamalarını diğer e-öğrenme ortamlarından ayıran ve MOOC uygulamalarının çok hızlı bir şekilde yaygınlaşmasını sağlayan özelliklerinden birisidir. Açılan bir MOOC uygulaması 100 ila 100.000'lerce katılımcıya hitap etmektedir (Hyman, 2012). Bu özellik sadece katılımcıların çoğunluğuna vurgu yapmakla kalmaz aynı zamanda açılan dersin üniversite sınıflarını hatta kampüsleri aşarak tüm dünyaya hitap edebilmesini, bu ortamlarda kullanılan ve kullanılacak çok çeşitli araçları ve katılımcılardaki çeşitliliği ifade etmektedir (Bozkurt, 2015; Ergüney, 2015). Açık olma ifadesi derslerin her an her yerden erişilebilir olduğunu, herhangi bir katılım şartı gerektirmediğini ve derslerin maddi gelir amacı gütmeyeceğini ifade etmektedir. Katılımcılar kurslara herhangi bir ücret ödemediği dahil olmaktadır (Yuan & Powell, 2013). Eğitimde kullanılan, kayıtlar, kaynaklar ve değerlendirme hizmetleri herkese açıktır hatta dersin tasarımı dahi değiştirilmeye açıktır (Masters, 2011). MOOC uygulamalarının bir başka özelliği de çevrimiçi olmasıdır. Bu ortamlarda eğitime katılabilmek için katılımcıların internet bağlantısı olması yeterlidir (Lin & Zhang, 2014). İçerik; sosyal araçlar, bloglar, forumlar, anlık mesajlaşma araçları gibi çeşitli web 2.0 ve web 3.0 araçları yardımıyla binlerce kişiye ulaştırılmaktadır. Son olarak MOOC uygulamalarında verilen dersler, belirli hedeflere yönelik düzenlenir ve öğrenme içeriği plan ve tasarıma dayanarak oluşturulur. Belirli bir zaman aralığında sunulan bu kurslarda ders içeriğini, etkinlikleri, değerlendirme biçimini içeren bir izlenim paylaşımı oldukça önemlidir (Allen & Seaman, 2013; Lin & Zhang, 2014). Böylece paylaşılan içerikler, internette bulunan herhangi bir içerikten farklılaşarak yapılandırılmış bir biçim alır ve katılımcılara kaliteli bir eğitimsel süreç sağlamayı amaçlar.

MOOC uygulamaları ortaya çıktığı günden beri artan bir şekilde devam etmiş ve çeşitli açılardan birbirlerinden farklılık göstermiştir. Günümüzde benimsedikleri öğrenme kuramları, derslerin verilme biçimi ve katılımcı sayısına göre sınıflandırılmaktadır. Bağlantıcılık kuramı temel alınarak geliştirilen MOOC uygulamaları (Connectivist MOOCs-cMOOCs) olarak sınıflandırılmıştır. Diğer yandan davranışçı, bilişselci ve yapılandırmacı kuramları benimseyen uygulamalar kapsamlı MOOC uygulamaları (Extension Massive Open Online Course -xMOOCs) olarak sınıflandırılmaktadır (Lin & Zhang, 2014; Liyanagunawardena, Adams, & Williams, 2013; Yuan & Powell, 2013).

MOOC uygulamaları genellikle üniversiteler ve enstitülerin çatısı altında gerçekleşir (Demirci, 2013). Kurumları, MOOC uygulaması yürütmek için motive eden birçok sebep vardır. Bu sebepler arasında kendilerini tanıtmaya istekleri sayılabilir (Hollands & Tirthali, 2014). Ayrıca MOOC sunan üniversiteler, eğitim kalitelerini tanıtmaya ve kampüs içindeki öğrencilerine de bilgi kaynağı sağlama imkanına sahiptir (O'Connor, 2014). Genel olarak alanında bilinen öğretim üyelerinin açtıkları dersler sayesinde kurumlar binlerce, hatta milyonlarca kişiyle etkileşime geçmektedir. Böylece kurumlar MOOC ortamlarında düşük maliyetlerle eğitim yelpazelerini genişletebilmekte ve böylelikle daha geniş bir kitleye hitap edebilmektedir (Hew & Cheung, 2014). Kuruluşların MOOC yürütebilmeleri için belirli bir eğitim tecrübesine ve yeterli teknik alt yapıya ihtiyaçları vardır (Carey, 2013). Bu nedenle MOOC'lar genellikle köklü üniversiteler tarafından yürütülür. Yeterli bileşenlere sahip olan kurumlar MOOC uygulamaları açarak diğer kuruluşlar arasından sıyrılmakta çevrimiçi eğitim anlamında bir adım daha ileriye gitmektedir. Ayrıca Waldrop (2013)'e göre üniversiteler büyük MOOC sağlayıcılarıyla anlaşmaya giderek onların bünyesinde bu dersleri verebilmektedir. Bununla birlikte kurumların MOOC sunumunda karşılaştıkları güçlüklerde mevcuttur.

MOOC'ların yürütülmesinde bir diğer önemli paydaş ise öğretim elemanlarıdır. Çevrimiçi ortamda ücretsiz olarak sunulan bilgilerin kaynağı konumunda olan öğretim elemanları bir dersin tasarımını yapma, ders içerisinde etkinlikler sağlama, çeşitli materyal içeriklerini oluşturma, ders sürecinde öğrencilerle irtibat halinde kalarak gerekli durumlarda müdahale etme, ders sonrasında yapılan kursu değerlendirme gibi birçok bileşenden sorumludur (Evans & Myrick, 2015; Hew & Cheung, 2014). Öğretim üyelerinin bu ortamlarda ders verebilmeleri için yeterli motivasyonun sağlanması bu uygulamaların devamlılığı açısından oldukça önemlidir (Hew & Cheung, 2014). Öğrenen - öğreten etkileşiminin az olduğu ve öğrenciler ile öğretim üyelerinin aynı yerde bulunmadığı çevrimiçi ortamlarda öğretim üyelerinin yaşadıkları boşluğa konuşma hissi öğretim üyelerinin ders verirken

zorlanmasının nedenleri arasında sayılabilir (Breslow vd., 2013; Koutropoulos vd., 2012). Özellikle daha önce çevrimiçi ortamda ders deneyimi olmayan öğretim üyelerinin sıklıkla yaşadığı bir durum olan boşluğa konuşma hissi genellikle sınıf ortamında öğrencilerin karşısında ders anlatan öğretim üyeleri için zorlayıcı bir durumdur.

Bununla birlikte ders anlatım aşamasında öğretim üyeleri çevrimiçi ortama uygun içerik hazırlamakta ve çevrimiçi ortamda dersi yürütmekte zorlanmaktadır (Kesim & Altınpulluk, 2014). Öğretim üyeleri özellikle MOOC ortamlarında geniş ve çok çeşitli kitlelerle karşı karşıyadır. Bu kitlelerin farklı eğitim düzeyinde olması ve farklı hazırbulunuşluk düzeylerinin olması öğretim üyelerini tüm bu katılımcıları kapsayacak şekilde ders tasarlama konusunda zorlamaktadır. Benzer şekilde çevrimiçi ortamda ders anlatma tecrübesi olmayan ya da daha az olan öğretim üyeleri bu ortamlarda katılımcılarla iletişime geçmekte zorlanmaktadır. Öğretim üyeleri bu ortamlarda öğretim üyelerinin genellikle kullandıkları ses tonunu, mimik gibi etmenleri kullanmakta güçlük çekmektedir.

Öğretim üyeleri üzerinde yapılmış bir başka çalışmaya göre ise öğretim üyeleri, zaman yetersizliği ve fazla iş yükü gerektirmesi nedeniyle MOOC uygulamalarını yürütmekte zorluk yaşamaktadırlar (Belanger & Thornton, 2013; Kolowich, 2013). Öğretim üyelerinin geniş kitleleri kapsayacak şekilde öğretim tasarımı yapması, MOOC ortamlarına uygun içerikleri hazırlaması, haftalık dersler sunması, ders sonrasında değerlendirmeler yapması ve süreç boyunca katılımcılardan gelebilecek soruları yanıtlamak için hazır bulunması öğretim üyelerine fazladan iş yükü getirmektedir. Kurumların ve öğretim üyelerinin MOOC sunma sürecinde karşılaştıkları güçlüklerin ve tavsiyelerin belirlenmesi adına bu çalışmada MOOC sunma sürecinde öğretim üyelerinin ve kurumun karşılaştıkları güçlükler ve önerileri incelenmiştir.

2. Yöntem

Bu çalışmada MOOC sunma sürecinde öğretim üyelerinin ve kurumun karşılaştıkları güçlükler ve önerilerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaca ulaşmak için nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışma deseni kullanılmıştır. Çalışma iki ayrı gruba gerçekleştirilmiştir. Gruplar amaçlı örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Araştırmanın birinci çalışma grubunu Türkiye’de bir MOOC platformu olan AtademiX platformunun yönetilmesi ve yürütülmesinde görev alan kurum yönetici ve çalışanlardan 6 kişi, ikinci grubunu ise AtademiX platformu üzerinden ders veren 9 öğretim üyesi oluşturmaktadır. MOOC uygulamalarının öğretim üyeleri ve kurum açısından çıktılarının değerlendirilmesi amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanarak veriler toplanmıştır. Toplanan veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir.

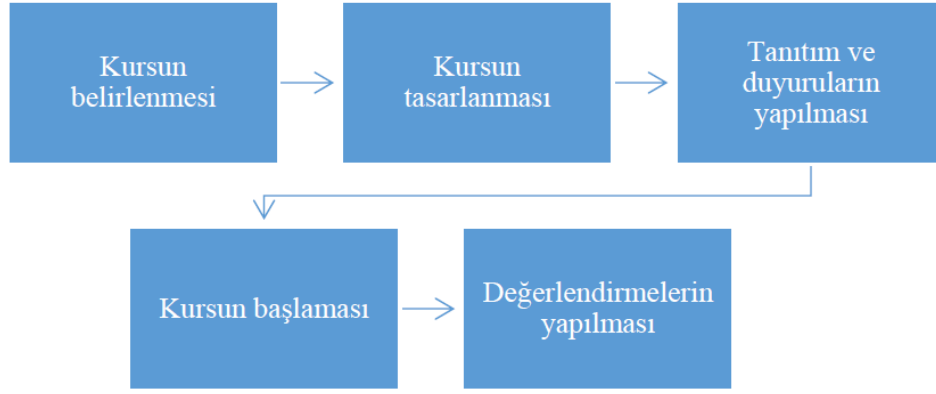
2.1. Çalışma Durumu

AtademiX’te dersler internet üzerinden çeşitli ders materyalleri ve alıştırma/uygulamalar yardımıyla işlenmektedir. Programda yer alan dersler; ders notlarının yanı sıra, sunular, etkileşimli videolar, tartışma forumları, ödevler ve ders sonu projeleriyle aktif katılımı destekleyecek şekilde düzenlenmiştir. Ayrıca derslerin önemli bir bölümünü kapsayan canlı dersler sayesinde bireyler, ders öğretim elemanı ve dersi alan diğer bireyler ile birebir etkileşim imkanına sahip olabileceklerdir. Bu dersler farklı öğrenim düzeyine sahip isteyen herkesin katılımına açıktır (AtademiX, 2020).

AtademiX platformunda sunulan kurslar önceden belirlenmiş bir plana göre sunulmaktadır. Kurs içerisinde verilen ders içerikleri ve eğitsel materyaller öğretim üyeleri ve kurum çalışanlarının ortak çalışmaları sonucunda ortaya çıkarılmakta ve kursların ilgili haftasında Öğretim Yönetim sistemi (ÖYS) içerisine eklenmektedir. Katılımcılar ÖYS üzerinden içerik ve materyallere erişmekte ve kurs içerisinde yeni bilgiler oluşturmaktan ziyade mevcut içeriklerden faydalanmaktadır.

AtademiX platformlarında ders açılması iki farklı şekilde yapılmaktadır. Kurum yöneticileri ihtiyaç doğrultusunda verilmesi gereken dersi belirler ve dersi veren uzmanlar hakkında genel bir araştırma yapar. Yapılan araştırmalar neticesinde dersi verecek olan öğretim üyesine ders açma talebinde bulunur ve öğretim üyesine AtademiX platformu ile ders verme sürecini açıklar. Öğretim üyesinin talebi kabul etmesi halinde ders tasarım sürecine geçilir. Diğer bir şekil ise öğretim üyesi uzmanlaştığı bir dersi o platformu kullanarak herkese açık bir şekilde vermek ister ve kuruma ders açma talebinde bulunur. Kurum talebi kabul eder ve ders tasarım sürecine geçer.

Ders tasarım sürecinde öğretim üyelerinden, kurum tarafından hazırlanan ders izlencesi şablonunu doldurması istenir. Öğretim üyesi dersin hangi tarihlerde olacağını içeriklerini, ders etkinliklerini, değerlendirme yöntemlerini ve bunun gibi ders tasarım bileşenlerini ilgili şablonu doldurarak kuruma bildirir. Kurum bu şablona göre, ders tanıtım faaliyetlerini yürütür, Öğretim Yönetim Sistemine (ÖYS) ders açarak haftalık etkinlikleri ve içerikleri sisteme yükler, şablonda verilen tarihlere göre stüdyoları hazırlar. Bu süreçten sonra ders öğrencilerin hizmetine sunulur. AtademiX biriminin işleyişi Şekil 1’de özetlenmiştir.

Şekil 1: AtademiX biriminin işleyiş şeması (Aydemir vd., 2016)

2.2. Örneklem

Nitel araştırma yöntemlerinin genelinde olduğu gibi durumsal çalışma deseninde de katılımcı sayısı az olmaktadır. Bu durum, durum çalışmasının derinlemesine ve açıklanmaya bağlı olmasından kaynaklanmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2011). Bu yaklaşıma bağlı olarak katılımcılar nitel araştırmalarda çok sık kullanılan amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak seçilmiştir. Bu örnekleme yöntemindeki temel düşünce önceden belirlenmiş bir dizi ölçüte karşılık gelen bütün durumların çalışılmasıdır. Sözü edilen ölçüt veya ölçütler araştırmacı tarafından oluşturulabilir ya da daha önceden hazırlanmış bir ölçüt listesi kullanılabilir (Yıldırım & Şimşek, 2011). Bu araştırmada da MOOC uygulamaları yapılan AtademiX platformunda ders sunmuş olan öğretim üyeleri seçilmiştir. Bu çalışmada iki ayrı çalışma grubu ile çalışılmıştır. Araştırmanın birinci çalışma grubunu AtademiX platformu üzerinden ders veren 9 öğretim üyesi, ikinci grubunu ise AtademiX platformunun kurulması ve yürütülmesinde görev alan kurum yönetici ve çalışanlardan 6 kişi oluşturmaktadır. Platformda ders veren 10 öğretim üyesinden 1 öğretim üyesinin yurtdışına gitmesi sebebiyle çalışma grubu içerisine alınmamıştır. Çalışmanın ilk grubunu oluşturan AtademiX platformunda ders veren öğretim üyelerinin özellikleri, mesleki deneyimleri ve analiz sürecinde verilen kodlar Tablo 1’de, çalışmanın ikinci grubunu oluşturan kurum çalışanlarının özellikleri, deneyimleri, çalıştığı kurum ve analiz sürecinde verilen kodlar ise Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 1. AtademiX Platformunda Ders Veren Öğretim Üyelerinin Özellikleri

Kod	Çalıştığı kurum	Mesleki deneyim
Ö1	Devlet Üniversitesi	20
Ö2	Devlet Üniversitesi	6
Ö3	Özel Üniversite	20
Ö4	Devlet Üniversitesi	12
Ö5	Devlet Üniversitesi	12
Ö6	Devlet Üniversitesi	20
Ö7	Devlet Üniversitesi	18
Ö8	Devlet Üniversitesi	18
Ö9	Devlet Üniversitesi	18

Tablo 2. Atademix Platformunu Kuran ve Yürüten Kurum Çalışanlarının Özellikleri

Kod	Atademix görev düzeyi
K1	Orta Düzey Yönetici
K2	Orta Düzey Yönetici
K3	Üst Düzey Yönetici
K4	Orta Düzey Yönetici
K5	Alt Düzey Yönetici
K6	Alt Düzey Yönetici

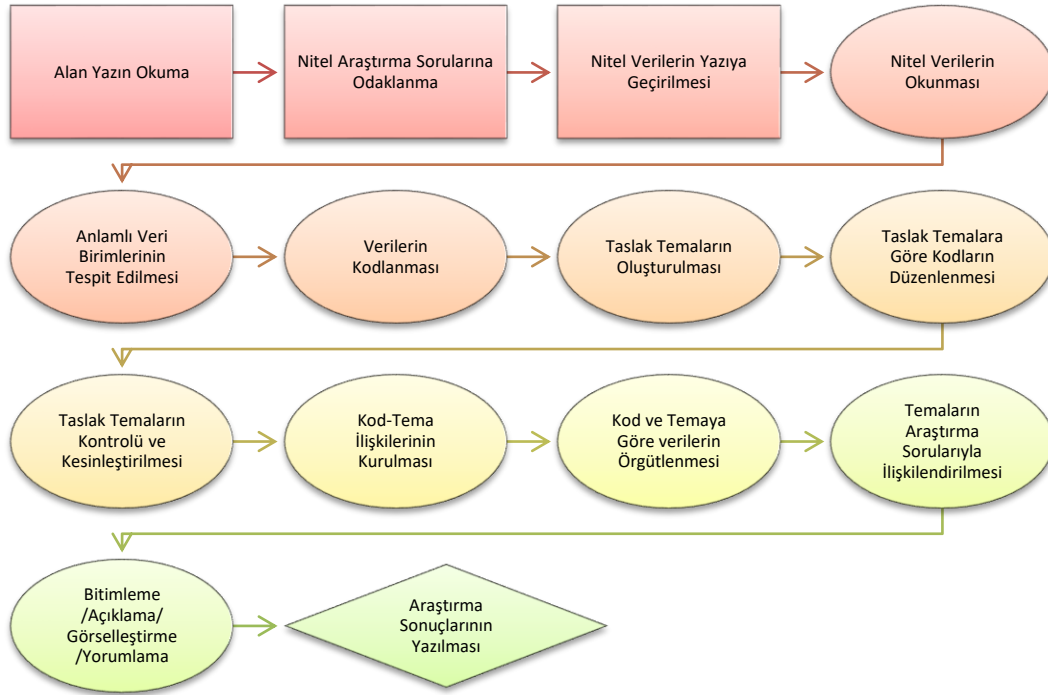
2.3. Veri Toplama Araçları

Çalışmanın amacı doğrultusunda öğretim üyelerinin ve kurum yöneticileri ve çalışanlarının deneyim ve görüşlerini ortaya çıkarmak için 2 adet veri toplama aracı kullanılmıştır. Öğretim üyeleri ve kurum çalışanlarının görüşlerinden derinlemesine veri elde edebilmek için görüşme yöntemi kullanılmıştır. Görüşme, daha önceden belirlenmiş ve bir amaç için yapılan, soru sorma ve cevap alma tarzına dayalı karşılıklı ve etkileşimli bir iletişim

sürecidir. Katılımcı sayısının az olduğu ve kolay ulaşılabilir olduğu durumlarda görüşme yöntemi tercih edilmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2011). Çalışma kapsamında hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu, çalışmanın konusu ile ilgili yapılan alan yazın taramaları, araştırma soruları ve öğretim üyelerinden görüşler alınarak hazırlanmıştır. Çalışmada iki adet yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. İlk görüşme formu, AtademiX bünyesinde ders veren öğretim üyeleri için ikinci görüşme formu ise AtademiX platformunu kuran ve yürüten kurum çalışanları için geliştirilmiştir.

2.4. Veri Analizi

Toplanan verilerin analizi nitel veri analiz yöntemi kullanılarak yapılmıştır. Nitel veri analizi, verilerin kategoriler arasında ilişkiyi değerlendirmek amacıyla kullanılır (Marshall & Rossman, 2014). Nitel olarak toplanan verileri açıklayabilecek ilişkilere ve kavramlara ulaşmak için verilerde içerik analizi yöntemi uygulanmıştır. Bu analizde benzer ifadeler; daha önceden belirlenmiş kavramlar ve temalar çerçevesinde bir arada toplanır ve analiz edilir. Nitel veri analizi süreci Şekil 7’de gösterilmiştir.

Şekil 2: Nitel veri analizi süreci (McMillan & Schumacher, 2014)

2.5. Araştırmacının Rolü

Çalışmada araştırmacının rolü veri toplama, verileri analiz etme ve yorumlamadır. Öğretim üyeleri ve kurum yöneticileri birlikte olmak üzere toplamda 17 görüşme yapılarak veriler toplanmıştır. Araştırmacı AtademiX platformunun kurulum aşamalarında yer almıştır. Platformda verilen ilk 2 kursun hazırlık ve yürütülmesi sürecinde de aktif rol oynamıştır. Verilerde tutarlılık sağlanması için tüm görüşmeler tek araştırmacı tarafından yapılmıştır. Araştırmacı görüşmeleri yaparken görüşmeyi kayıt altına almış ve süreç sonunda elde edilen veriler yine araştırmacı tarafından analiz edilmiştir.

3. Bulgular

Elde edilen bulgular araştırma soruları temel alınarak iki ana başlık halinde verilmiştir. Birinci başlık araştırmanın MOOC sunma sürecinde öğretim üyelerinin karşılaştıkları güçlüklerin neler olduğuna dair bulguları içermektedir. İkinci başlık ise MOOC platformu oluşturmanın ve yönetmenin kurum açısından güçlüklerine yönelik bulguları içermektedir. Veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Her başlık altında yer alan tema ve kodlar ayrı ayrı ele alınıp derinlemesine incelenerek öğretim üyeleri ve kurum çalışanları görüşleriyle beraber yazılmıştır. Bu bölümde ele alınan tüm başlıklar, temalar ve kodlar Tablo 3’deki Tema ve Kodlar Haritasında gösterilmiştir.

Tablo 3. Tema ve Kodlar Haritası

Öğretim Üyelerinin Karşılaştığı Güçlükler	Bireysel Güçlükler	Fazla Efor
		Zaman yetersizliği
		Tecrübe eksikliği
Öğretim Üyelerinin Tavsiyeleri	Katılımcılardan Kaynaklanan Güçlükler	Belirsiz Örneklem Profili
		Düşük Katılım
		Yüz yüze etkileşim eksikliği
Öğretim Üyelerinin Tavsiyeleri	Etkileşimden Kaynaklanan Güçlükler	İçeriğin Düzenlenmesi
		Değerlendirme
		Yükseköğretim Kurumları Desteği
Kurumun Karşılaştığı Güçlükler	Kurumsal güçlükler	Teknik destek
		İş yükü
		Kurumsal İşleyiş
Kurumsal Tavsiyeler	Öğretim Üyesi Kaynaklı Güçlükler	Mali Destek
		Sürdürülebilirlik
		Yetersiz Teknolojik Bilgi
Kurumsal Tavsiyeler	Sürdürülebilirliğe Yönelik	Zaman Kaybı
		Öğretim Üyelerine Yönelik

3.1 MOOC Oluşturma ve Sunma Sürecinde Öğretim Üyelerinin Karşılaştıkları Güçlükler

Öğretim üyelerinin bu süreçte karşılaştıkları güçlükler bireysel güçlükler, katılımcılardan kaynaklanan güçlükler ve etkileşimden kaynaklanan güçlükler olarak belirlenmiştir. Öğretim üyeleri bu süreçte normal eğitim programlarının dışında fazladan çaba harcamışlar, zaman kaybetmişlerdir. Ayrıca çevrim içi eğitime yönelik tecrübelerinin olmaması da karşılaştıkları bireysel güçlükler arasındadır. Diğer yandan katılımcıların çeşitli olması ve örneklem profilindeki belirsizlikler öğretim üyelerinin derse yönelik materyal hazırlamasını zorlaştırmıştır. Bununla birlikte katılım oranlarındaki düşüklükte öğretim üyesinin motivasyonunu düşürmektedir. Programda yüz yüze iletişimin olmaması öğretim üyelerinin yalnız hissetmesine sebep olmaktadır. Ayrıca kamera karşısında ders anlatma deneyimi olmayan öğretim üyeleri bu ortamlarda ders anlatırken zorlanmışlardır.

3.1.1. Bireysel Güçlükler

Öğretim üyeleri gönüllü olarak ders verdikleri bu ortamlarda diğer derslerine ek olarak fazladan çaba sarf etmişlerdir. Katılımcıların çeşitli olması öğretim üyelerini herkese uygun içerik hazırlamada zorlamıştır. Ayrıca kişisel zamanlarının büyük çoğunluğunu bu işlemler için harcamışlardır. Bunun yanında öğretim üyelerinin bu ortamlarda ders sunmaya yönelik tecrübelerinin yeterli olmaması da öğretim üyelerinin bir kısmını zorlamıştır. Bu bulguları destekleyen görüşler aşağıda gösterilmiştir.

Ö09: “bana kaybettiği şeyler ise çok yorucuydu tabi hem çekimleri yapmak hem de dersler yapmak derslerimizi senkron asenkron bir arada yaptık. Yani hem canlı derslerimiz vardı derslerimi hem Atademix üzerinden hem de sınıf dersi de yaptık katılımcıların sınıfa gelmelerinde müsaade ettik dolayısıyla bir taraftan canlı bir taraftan internet üzerinden bağlanan oldu böylece yorucuydu.”

Ö06: “Şimdi kamera karşısında ders anlatıyorsunuz, karşınızda bir öğrenci kitlesi yok, kameraya konuşmak o çok kolay değil. Bütün öğretim üyeleri için çok zordur.”

Öğretim üyeleri MOOC sunma sürecinde materyaller hazırlamışlar, kapsamlı ön çalışmalar yapmışlar ve kamera çekimleri yapmışlardır. Bu süreçte fazla çaba ve zaman harcamaları, zamanın bu çalışmalar için yeterli olmaması ve teknolojiye adapte olma konularında öğretim üyelerinin güçlük çekmesine sebep olmuştur.

3.1.2. Katılımcılardan Kaynaklanan Güçlükler

Diğer yandan katılımcıların çeşitli olması ve örneklem profilindeki belirsizlikler öğretim üyelerinin derse yönelik materyal hazırlamasını zorlaştırmıştır. Bu bulguları destekleyen görüşler aşağıda gösterilmiştir.

Ö04: “Çünkü sonlara doğru özellikle çok çok düşük katılımların olması. Dersi hani kendim mi anlatmaya başladım gibi bir duygu oluşturmaya başladı.”

Ö09: “insanları tanıma şansınız olmuyor yani tanımaya çalışılmıyor insan odaklı insancıl bir ilişki kuramıyorsunuz yani merhaba Muharrem deseniz bile Muharrem'i aslında tanımıyorsunuz, kaç çocuğu var nerelidir neyi sever neyi sevmez nerede yaşıyor bir bilgi yok.”

Ö06: “Şimdi göz teması kuramıyorsunuz ve internet ortamında yapıyorsunuz özgün öğretimde öğrencilerin tepkilerini çok rahat alabiliyorsunuz jest ve mimiklerle öğrenip öğrenmediğini soruyorsunuz sorguluyorsunuz.”

Farklı demografik özelliklere sahip kişilerin katıldığı uygulamada öğretim üyeleri insanlarla bire bir iletişim kuramamaktan, katılımcıların çeşitliliğinden, katılımın giderek azalmasından, etkileşim azlığından dolayı güçlükler yaşamışlardır.

3.2 MOOC Oluşturma ve Sunma Sürecinde Öğretim Üyelerinin Tavsiyeleri

MOOC sunma sürecinde öğretim üyelerinin çeşitli tavsiyeleri olmuştur. Öğretim üyelerinin her birinin farklı alanlarda uzmanlığa sahip olması, uzaktan eğitime yönelik deneyimlerinin farklılaşması ve farklı ders tasarımlarıyla MOOC sunmaları, öğretim üyelerinin sürece yönelik farklı tavsiyelerde bulunmalarına neden olmuştur. Öğretim üyeleri ders tasarımına ve öğretim üyelerinin teşvikini artırmaya yönelik tavsiyelerde bulunmuştur.

Öğretim üyeleri ders sürecinde birbirlerinden farklı deneyimler yaşamışlardır. MOOC sürecinde değerlendirme ve ders sürecine ilişkin tavsiyelerde bulunmuşlardır. Bu tavsiyelere yönelik öğretim üyelerinin görüşleri şöyledir;

Ö01: “Çoğunluk neyse ona uyum sağlamaya çalışırsınız. Kenardakilere de e-mail ile iletişim kuralım, telefonlaşalım yazışalım şansını tanımanız gerekiyor.”

Ö02: “Bu çok daha farklı her kesimden insanın katıldığı bir ortam var ve örneklerinizde olabildiğince hayat içerisinde yaşam içerisinde karşı karşıya kalınan problemlere bağlı olarak vermek zorundasınız.”

Bu görüşlerden anlaşılacağı üzere öğretim üyeleri katılımcıların geneline hitap edecek biçimde ders anlatımı yapılmasını, katılımcılar içerisindeki küçük gruplarla farklı iletişim yöntemleriyle iletişime geçilmesini, yaşam içerisinde örnekler verilmesini uygun görmüşlerdir.

Ö04: “Ama uzaktan eğitimde böyle bir imkânımız olmadı burada hoca devre dışı kalıyor yani hoca sadece öğretim işiyle uğraşiyor onun dışındaki ölçme değerlendirme sistem karar veriyor. Eksik kalıyor bir taraf hoca açısından. Yani hoca öğrettiğini ve öğretmediğini kendisi çok daha rahat test edebilir.”

Öğretim üyeleri MOOC sunarken genel öğrencilere hitap edebilecek şekilde dersin yürütülmesini, azınlıktaki öğrencilerle farklı yollarla iletişim kurulması gerektiğini belirtmişlerdir. Tüm Öğretim üyeleri ders içeriklerini basitleştirerek ve hayatın içinden örnekler vererek tüm katılımcıları kapsayacak biçimde eğitim vermeye çabalamışlardır. Ayrıca öğretim üyeleri bu platformlarda değerlendirme yapılırken seçilecek soruların iyi belirlenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Diğer yandan katılımcı sayısının fazlalığının değerlendirmeyi zorlaştırdığını bu zorluğu aşmak için akran değerlendirmesi gibi performansa dayalı yöntemlerin kullanılabilirliğini belirtmişlerdir.

Öğretim üyeleri bu ortamda verilen derslere yönelik yükseköğretim kurumlarının teşvik sağlaması gerektiğini, ücretlendirme yapılabileceğini ve süreçte teknik desteğin sağlanması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu bulguları destekleyen görüşler şunlardır;

Ö05: “...en azından YÖK bunu yani MOOC da kaç tane ders verdim, bu dönem bir tane ders verdim zaman şu kadar puan gibi bir şeyler teşvik edebilir.”

Ö09: “...bir fon olacak ki sizi desteklesin gönüllü öğretim üyeleriyle bu bir yere kadar yürür. sadece prestij değil gelir etkisi de olursa o zaman belki öğretim üyesi de katılır.”

Ö04: “ Tabi AtademiX’e özel materyal hazırlanması gerekiyor bu anlamda yani yüz yüze verdiğiniz bu materyali burada vermek biraz daha zor gözüküyor onu biraz daha geliştirmek biraz daha işitsel ve görsel unsurlarında işin içine dâhil etmek gerekiyor. Bunun için destek almamız gerekti...”

Öğretim üyeleri AtademiX platformunda verdikleri dersleri gönüllü olarak ücretsiz bir şekilde sunmuşlardır. Devamlılığın sağlanabilmesi için öğretim üyeleri ücret ve teşvik gibi motivasyon unsurlarının sağlanması gerektiğini belirtmişlerdir. Ayrıca öğretim üyeleri donanım desteğine ve materyal geliştirme desteğinin sağlanmasının önemli olduğunu belirtmişlerdir.

3.3 MOOC Sunma Sürecinde Kurumun Karşılaştığı Güçlükler

MOOC sunma sürecinde yürütücü kurum içi ve öğretim üyesi kaynaklı güçlüklerle karşılaşmışlardır. Kurum içinde çalışanların iş yükünün artması, mali yetersizlikler ve kurum içi işleyiş ile ilgili bir takım sorunlar yaşanmıştır. Diğer yandan öğretim üyelerinden kaynaklı devamlılığın sağlanamaması, öğretim üyelerinin teknolojik bilgisinin yetersizliği ve fazla zaman olmak üzere bazı güçlüklerle karşılaşmışlardır.

3.3.1. Kurum İçi Güçlükler

Kurum, çalışanların iş yüklerinin artması, mali yetersizlikler ve kurum içi işleyişten kaynaklanan bazı güçlüklerle karşılaşmıştır. Uzaktan Eğitim Merkezi olarak hizmet veren kurumda kurulan MOOC uygulamasının kurulumu sürecinde çalışanların üzerine fazladan iş yükü binmiştir. Her ne kadar çalışanlar gönüllü olarak bu süreçte yer alsalar da uzaktan eğitime ait bazı işlerle birlikte MOOC çalışmalarını da yürütmüşlerdir. Ücretsiz olarak sunulan MOOC uygulaması kuruma her hangi bir mali gelir getirmemiş buda yeni eleman alımında, öğretim üyelerini ikna etme sürecinde kurumun güçlüklerle karşılaşmasına yol açmıştır. Diğer yandan kurumun

üniversiteler arası yazışmalarda ve diğer bazı işlemlerde resmi yazışmalar ve işlemler yapıldığı için tanıtım faaliyetlerinde gecikmelere sebep olmuştur. Bu bulguları destekleyen görüşler şöyledir;

K05: "Kurum olarak çok sınırlı sayıda kişiye sahibiz çalışanlar olarak hani oradaki mesela görevli kişilerin extra iş yükünden gidiyor burada yaptıkları uygulamalar."

Bu görüşler doğrultusunda kurum çalışanlarının iş yükünün arttığı açıkça görülmektedir. Kurumsal işleyiş ile ilgili sorunlara yönelik görüşler şöyledir;

K01: "Siz bir duyuruyu alıp kafanıza göre yayınlamıyorsunuz işte bu duyuru sizden geçtikten sonra rektörlüğe gidiyor rektörlük üzerinden halkla ilişkilere gidiyor... o süreç de gecikmeler aksaklıklar yaşandı."

MOOC uygulaması uzaktan eğitim merkezi desteğiyle sürdürülmektedir. Fakat üniversite içerisindeki resmi yazışmalar ve karar alma süreçleri uygulamayı yavaşlatabilmektedir. Diğer bir güçlük olan mali destek ile ilgili görüşler şöyledir;

K02: "Tanıtım reklam kısmında zorlandık. Mali destek ihtiyacından dolayı..."

3.3.2. Öğretim Üyesi Kaynaklı Güçlükler

Kurum içerisinde derslerin yürütülebilmesi için gönüllü öğretim elemanına ihtiyaç vardır. Kurum çalışanları öğretim elemanlarını ikna etmekte zorlandıkları için uygulamaların sürdürülebilirliği konusunda sıkıntı yaşamaktadırlar bu bulguları destekleyen görüşler şöyledir;

K01: "Hocalar bize dersleri ücretsiz veriyor biz tüm platformun desteklerini ücretsiz sağlıyoruz biz gönüllü olarak çalışıyoruz. Ücret almıyoruz hani biz bunu sürekli devam ettirsek bile bir yerde hocalarda bu konuda tıkanabiliriz ve galiba o şekilde olma yolunda gidiyoruz."

K03: "Mesela ikna etmek hocaları bu sürece dâhil etmek sürdürülebilirliğini sağlamak karşılaştığımız bir zorluktu"

K05: "Sürdürülebilirlik açısından zorluk yaşıyoruz hoca bulamıyoruz ki versinler gönüllü hoca olmuyor."

Bu görüşlerden anlaşıldığı üzere gönüllü olarak ders vermek isteyen öğretim elemanı bulmak oldukça zordur ve sürdürülebilirliği zorlaştırmaktadır, ayrıca kurum içerisindeki MOOC uygulamasıyla ilgilenen eleman sayısının azlığı da sürdürülebilirliği etkilemektedir.

3.4 MOOC Sunma Sürecinde Kurumsal Tavsiyeler

MOOC sunma sürecine dair kurum çalışanlarının çeşitli tavsiyeleri olmuştur. Bu tavsiyeler genelde sürdürülebilirlik sorununu aşma ve öğretim üyelerine verilecek destekler üzerine yoğunlaşmaktadır. Bu bulgulara ait görüşler aşağıda belirtilmiştir.

Sürdürülebilirliğe dair tavsiyeler;

K01: "Sürdürülebilirlik açısından baktığımızda o şekilde yapılması daha mantıklı ama o zaman işte diyorum ya herkes gönüllü olarak senin olduğun ortamda çalışamaz. ... sonuç itibari ile ister istemez bu sefer ücrete bağlamak zorunda kalacaksınız. Bazı kursları çok pahalı olmayacak belki 30 lira diyeceksiniz 4 haftalık kurs diyeceksiniz ama bir şekilde ucu ücrete dayanacak."

K02: "Önerim şu sürdürülebilirlik noktasında bazı önlemler almaları. Bu önlemler neler olmalı işte derslerini çok önceden planlamaları biz o planlamayı çok iyi yapamadığımızı düşünüyorum. İşte derslerimizi açtık sürekli açmaları bunun için 3 ay 5 ay sonrası açılacak derslerin hazırlanması önceden yapılabilir."

K05: "Sürdürülebilirlik noktasında şu anda aktif olan kursumuz bir tane var onun için hocaları bu konuda ikna edilmesi lazım. Çünkü hoca olmazsa platform MOOC bir hiç. Açmadan önce hocaları ya da paydaşları ikna etmemiz lazım ücrete ben MOOC ruhuna karşı olduğunu düşünüyorum ama ücret bu işi kolaylaştırır düşünüyorum."

Görüşler incelendiğinde yürütülen MOOC uygulamasının en büyük kurumsal sorununun sürdürülebilirlik olduğu anlaşılmaktadır. Bazı çalışanlar bu sorun için ücret verilmesini önerirken bazı çalışanlar para verilmesinin içsel motivasyonu azaltacağını düşünmektedir.

Öğretim üyelerine yönelik tavsiyeler;

K02: "Hoca girer ödevleri kontrol edip not verebilir. Ama öyle akran değerlendirmesi gibi şeylerde değerlendirmelerde yada bir rozet uygulaması gibi değerlendirmelerde dijital uygulamalarda bunların mutlaka birinin takip etmesi gerekiyor. Hocalara bu anlamda teknik destek verilmeli..."

K03: "Sürekli takip etmek gerekiyor hoca tarih veriyor ona uymuyor onu gidip takip etmen gerekiyor. Sürekli hatırlatmak gerekli."

K04: "En başta hocalar çekimser davrandı mesela daha önce uzaktan eğitim deneyimi olmayan hocalar özellikle işte nasıl yapacağız nasıl edeceğiz. Biz bunlarla daha önceden prova yaptık bazı hocalarımızla acemilikleri azalsın diye."

Sonuç olarak kurum ve öğretim üyeleri MOOC uygulaması sunarken çeşitli güçlüklerle karşılaşmışlar ve ileriki uygulamalar için çeşitli tavsiyelerde bulunmuşlardır. Kurumun karşılaştığı güçlükler kurum içi ve öğretim üyelerinden dolayı karşılaştıkları güçlükler olarak özetlenebilir. Kurum içi zorluklar birden fazla iş yapılmasından dolayı kendilerine yüklenen aşırı iş yükü, ücretsiz olarak verilen derslerden gelir elde edilmemesinin sonucunda tanıtım faaliyetlerinde ve öğretim üyelerinin ikna edilememesi, kurum içi yazışmaların ve karar alınmasının fazla zaman alması olarak özetlenebilir. Öğretim üyelerinden kaynaklanan zorluklar; öğretim üyelerinin ikna edilmesinin zor olması, öğretim üyelerinin teknolojik bilgisinin az olması ve çevrimiçi öğretime yönelik ders tasarımı yapmakta zorlanmaları ve bu güçlükleri aşmanın kurumun zamanını fazlasıyla alması olarak özetlenebilir. Kurum çalışanları bu güçlükleri aşmak için, öğretim üyelerinin önceden ikna edilmesi, derslerin önceden belirlenmesi, öğretim üyelerine ücret sağlanması ve öğretim üyelerine teknik destek verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Öğretim üyelerinin süreç içerisinde yaşadığı güçlükler; bireysel güçlükler, katılımcılardan kaynaklanan güçlükler ve etkileşimden kaynaklanan güçlükler olarak özetlenebilir. Öğretim üyeleri süreç içerisinde fazla çaba sarf etmişler ve zaman harcamışlardır. Ayrıca teknoloji kullanım yeterliliklerinin az olması öğretim üyelerinin süreç içerisinde karşılaştığı bir başka zorluktur. Katılımcı profilinin belirsiz olması ve katılımın giderek azalması öğretim üyelerinin karşılaştığı bir başka güçlüktür. Diğer yandan öğretim üyeleri geleneksel derslerde ki yüz yüze etkileşimin yoksunluğunu hissetmektedirler. Öğretim üyeleri tavsiye olarak ders içeriğinin katılımcıların geneline hitap edecek şekilde düzenlenmesi gerektiğini, değerlendirmelerde performansa dayalı değerlendirmelerin kullanılabilirliğini ve değerlendirmeye öğretim üyesinin de dâhil edilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Ek olarak öğretim üyeleri teknik desteğin sağlanmasının faydalı olduğunu ve yükseköğretim kurumlarının bu çalışmalarda öğretim üyelerini teşvik etmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

4. Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada MOOC sunma sürecinde öğretim üyelerinin ve kurumun karşılaştıkları güçlükler ve önerileri incelenmiş ve öğretim üyelerinin bu ortamlarda bireysel, katılımcı ve etkileşim kaynaklı güçlükler yaşadığı görülmüştür. Benzer şekilde kurumların öğretim üyesi kaynaklı güçlükler yaşadığı belirlenmiştir.

Araştırma bulgularına göre öğretim üyelerinin yaşadığı güçlüklerin başında zaman problemi gelmektedir. Yapılan çalışmalarda öğretim üyelerinin kısıtlı zamanları ve yüksek sorumlulukları nedeniyle MOOC ortamlarında ders hazırlama ve öğrenciyle etkileşime geçme konusunda sıkıntı yaşadıkları belirtilmektedir (Topali vd., 2021; Belanger ve Thornton, 2013; Kolowich, 2013). Öğretim üyeleri öğrencilere zaman ayırmak için kişisel zamanlarından fedakârlık etmekte bu da öğretim üyelerinin belirli bir süre sonra öğrenciyle iletişime geçmemesine sebep olmaktadır (Hew ve Chung, 2014). Bu durumun çözümüne yönelik öğretim üyeleri yüksek öğretim kurumlarının desteğinin etkili olabileceğini belirtmişlerdir.

Diğer yandan öğretim üyeleri MOOC sürecinde katılımcı profilinin çok çeşitli olması ve katılımın düşük olmasının ders tasarımında ve ders sürecinin devam etmesinde sorunlara neden olduğunu belirtmişlerdir. Benzer şekilde yapılan çalışmalarda ders sürecinde öğrenci tepkisindeki eksiklik (Hew ve Chung, 2014) ve öğrencilerin eğitsel içeriğe yeterince zaman ayırmadan derse katılmasının (Topali vd., 2021) derse katılımı düşürdüğü ve öğretim üyesi açısından dersin yürütülmesini zorlaştırdığı belirtilmektedir. Öğretim üyelerinin MOOC sunma sürecinde zorlandığı bir diğer konu ise çevrimiçi öğrenme ortamları için öğretim tasarımı ve çevrimiçi araçların kullanımını açısından yetersiz tecrübeye sahip olmasıdır.

Alanyazında yoğun kursları tasarlama ve sunma konusundaki deneyim eksikliği öğretim üyelerinin MOOC sunma sürecinde karşılaştığı önemli zorluklardan birisi olarak gösterilmektedir (Topali vd., 2021). Öğretim üyelerinin deneyim eksikliklerinden kaynaklanan güçlüklerin önüne geçilebilmesi adına MOOC sunma sürecinde alanyazındaki önerilere (Topali vd., 2021; Hew ve Chung, 2014) paralel olarak teknik destek sağlanması önerilmektedir. Ayrıca araştırma bulgularını destekler şekilde alanyazında bu ortamlarda yüksek öğrenci sayısı nedeniyle değerlendirme sürecinde güçlükler yaşandığı belirtilmektedir. Değerlendirmeden kaynaklanan güçlüklerin giderilmesi için akran değerlendirmesi (Bylieva vd., 2020), öğrenme analitikleri (Avila, Baldiris, Fabregat, ve Graf., 2020) gibi yaklaşımların açık eğitimde daha fazla kullanılması önerilmektedir.

Araştırma bulgularına göre MOOC sunma sürecinde kurumların işleyiş ve öğretim üyelerinden kaynaklanan güçlüklerle karşılaştığı anlaşılmaktadır. Kurumların öğretim üyeleri yönünden yaşadığı güçlüklerin başında, yeni kursların açılması için yeterli gönüllü öğretim üyesi desteğinin görülmemesidir. Açık eğitim platformlarında gönüllülük esasına dayalı eğitimler sunulması ve bu eğitimlerin aşırı iş yükü getirmesi öğretim üyelerinin gönüllü olarak eğitim vermelerini güçleştirmekte bu da kurumsal açıdan sürdürülebilir bir platform oluşturulmasını güçleştirmektedir. Yapılan çalışmalarda sürdürülebilirliğin açık eğitim ortamlarında yaşanan önemli sorunlardan biri olduğu belirtilmektedir (Zhan vd., 2015).

Sonuç olarak öğretim üyelerinin MOOC sunma sürecinde katılımcılardan, etkileşimden ve ders tasarımından kaynaklanan güçlükler yaşadığı, benzer şekilde kurumların ise işleyişten ve öğretim üyelerinden kaynaklı güçlükler yaşadığı anlaşılmaktadır. Öğretim üyeleri daha çok zaman yetersizliği, tecrübe eksikliği, düşük katılım ve etkileşim eksikliğinden kaynaklı güçlüklerle karşılaşırken, kurumlar ise iş yükü, gönüllü öğretim üyesi sayısının yetersiz olmasından kaynaklanan sürdürülebilirlik ve öğretim üyelerinin teknolojik yeterliliklerinden kaynaklanan

güçlükler yaşadığı anlaşılmaktadır. MOOC hareketinin sürdürülebilirliğinin sağlanması için öğretim üyelerine çeşitli teşvikler sunarak gönüllü öğretim üyesi sayısını artırmak, öğretim üyelerinin çevrimiçi ortamlarda eğitim verebilmesi için teknolojik yeterliliklerinin desteklenmesi kurum ve öğretim üyeleri tarafından önerilmektedir.

5. Öneriler

Bu çalışmada devlet üniversitesi bünyesinde faaliyet gösteren MOOC platformunda karşılaşılan güçlükler incelenmiştir. Vakıf üniversiteleri ve özel kuruluşlar tarafından yürütülen MOOC platformlarının incelendiği çalışmalar yürütülebilir.

Araştırma sonucunda kurum ve öğretim üyelerinin önerileri daha çok sürdürülebilirliğe yöneliktir. Öğretim üyelerinin gönüllülük oranlarının artırılması için MOOC platformlarının öğreticiler ve kurumlar açısından sağladığı olanakların incelendiği çalışmalar yürütülebilir.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Bu çalışmanın verileri, 2020 yılından önce toplandığı için etik kurul onayı alınmamıştır. Çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Yazarların Makaleye Katkı Oranları

Yazarlar makaleye eşit oranda katkı sağlamıştır.

Çıkar Beyanı

Çalışmada herhangi bir potansiyel çıkar çatışması bulunmamaktadır.

CHALLENGES AND RECOMMENDATIONS FACING FACULTY AND INSTITUTIONS IN DELIVERING MASSIVE OPEN ONLINE COURSE (MOOC)

Extended Abstract

MOOC applications have continued to increase and differentiate from each other in various ways since the day they emerged. Today's learning theories are divided into categories according to the way they are taught and the number of participants. MOOC applications developed on the basis of connection theory are classified as (Connectivist MOOCs-cMOOCs). On the other hand, practices that adopt behavioral, cognitive and constructivist theories are categorized as Comprehensive Massive Open Online Course (xMOOCs) (Lin & Zhang, 2014; Liyanagunawardena, Adams & Williams, 2013). Various components are needed for the execution of MOOC applications. Students, lecturers, institutions and information and communication technologies are among the components of the implementation of these applications. MOOC practices outshine other online learning environments by offering lectures from instructors who have proven their expertise in the field, and by providing quality materials from those courses. In addition, it allows systematic training by being carried out in an institutional framework.

MOOC applications, which are one of the applications that are adopted and popular in the era, are not sufficiently known in our country. Pioneering the spread of these applications in Turkey, Turkey's first institutional MOOC application was initiated by Atatürk University under the name "AtademiX". However, there is a new understanding of education in the world and it is very important to identify the difficulties encountered in MOOC applications with various advantages in order to overcome these difficulties. This study examines the challenges and recommendations faced by faculty and staff on the AtademiX platform during the MOOC presentation.

In this study, it is aimed to determine the difficulties and suggestions faced by the faculty members and the institution during the MOOC application process. In order to achieve this aim, it was used to describe the case study, one of the qualitative research methods. The study was carried out in two separate groups. The first working group of the research consists of 6 faculty members from the managers and employees responsible for the management and execution of AtademiX, Turkey's first MOOC platform, and the second group consists of 9 faculty members who teach over the AtademiX platform. A semi-structured interview form was prepared and data was collected in order to evaluate the outputs of MOOC applications in terms of faculty members and institutions. The collected data were analyzed by content analysis method.

Institutions and faculty members faced various difficulties while presenting the MOOC application and made various suggestions for future applications. The difficulties faced by the institution can be summarized as internal and academic difficulties. The difficulties faced by the faculty members in the process; Individual difficulties, difficulties arising from participants, and difficulties arising from interaction.

Instructors who teach in MOOC settings are often people who have a sense of sharing, want to be helpful to people, and want to share most of their knowledge. Instructors teaching in MOOC settings have been very careful and invested a lot of effort and time. During the MOOC and when attendance was low, the lecturer felt like he was speaking into the void. In addition, the lack of face-to-face interaction in the environment is another difficulty faced by faculty members. In the face of the difficulties faced by the instructors, tuition fees can be paid in return for the courses they take. Similarly, studies carried out by Higher Education Institutions can be evaluated within the scope of academic incentives. In order to overcome these difficulties, it is necessary for faculty members to receive technical support and to be kept under constant supervision.

Keywords: MOOC, massively open online course, challenges and solutions

Kaynaklar

- Allen, I. E., & Seaman, J. (2013). *Changing course: Ten years of tracking online education in the United States*. Sloan Consortium. PO Box 1238, Newburyport, MA 01950.
- AtademiX. (2020). AtademiX. 14 Mayıs 2020 tarihinde, <http://atademix.atauni.edu.tr/> adresinden erişildi
- Avila, C., Baldiris, S., Fabregat, R., & Graf, S. (2020). Evaluation of a learning analytics tool for supporting teachers in the creation and evaluation of accessible and quality open educational resources. *British Journal of Educational Technology*, 51(4), 1019-1038.
- Aydemir, M., Çelik, E., Bingöl, İ., Çakmak Karapınar, D., Kurşun, E., & Karaman, S. (2016). İnternet üzerinden herkese açık kurs (İHAK) sağlama deneyimi: AtademiX, *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 52-74.
- Belanger, Y., Thornton, J., & Barr, R. C. (2013). Bioelectricity: A quantitative approach--Duke University's first MOOC. *EducationXPress*, 2013(2), 1-1.
- Bozkurt, Ö. A. (2015). Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersler (Massive Open Online Courses - MOOCs) ve sayısal bilgi çağında yaşamboyu öğrenme fırsatı. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 1(1).
- Breslow, L., Pritchard, D. E., DeBoer, J., Stump, G. S., Ho, A. D., & Seaton, D. T. (2013). Studying learning in the worldwide classroom research into edX's first MOOC. *Research & Practice in Assessment*, 8, 13-25.
- Bylieva, D., Bekirogullari, Z., Kuznetsov, D., Almazova, N., Lobatyuk, V., & Rubtsova, A. (2020). Online group student peer-communication as an element of open education. *Future Internet*, 12(9), 143.
- Carey, K. (2013). The brave new world of college branding. *Chronicle of Higher Education*, 12-14.
- DeWaard, I., Koutropoulos, A., Keskin, N., Abajian, S. C., Hogue, R., Rodriguez, C. O., & Gallagher, M. S. (2011, October). Exploring the MOOC format as a pedagogical approach for mLearning. In *Proceedings of 10th World Conference on Mobile and Contextual Learning* (pp. 138-145).
- Demirci, N. (2013). What is Massive Open Online Courses (MOOCs) and What is promising us for learning?: A Review-evaluative Article about MOOCs. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 8(1).
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde araştırma yöntem ve metodlarına giriş: Nitel, nicel ve eleştirel kuram metodolojileri*. Anı Yayıncılık.
- Ergüney, M. (2015). Uzaktan eğitimin geleceği: MOOC (massive open online course). *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(4), 15-22.
- Evans, S., & Myrick, J. G. (2015). How MOOC instructors view the pedagogy and purposes of massive open online courses. *Distance Education*, 36(3), 295-311.
- Fini, A. (2009). The Technological Dimension of a Massive Open Online Course: The Case of the CCK08 Course Tools. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 10(5).
- Hew, K. F., & Cheung, W. S. (2014). Students' and instructors' use of massive open online courses (MOOCs): Motivations and challenges. *Educational Research Review*, 12(June 2014), 45-58.
- Hollands, F. M., & Tirthali, D. (2014). Resource requirements and costs of developing and delivering MOOCs. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 15(5).
- Hyman, P. (2012). In the year of disruptive education. *Communications of the ACM*, 55(12), 20.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın.
- Kesim, E., & Altınpulluk, H. (2014). Perceptions of distance education professionals regarding the use of MOOCs. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 5(4), 62-85.
- Kolowich, S. (2013). The MOOC'revolution'may not be as disruptive as some had imagined. *The chronicle of higher education*, 8(8).
- Kop, R. (2011). The challenges to connectivist learning on open online networks: Learning experiences during a massive open online course. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 12(3), 19-38.
- Koutropoulos, A., Gallagher, M. S., Abajian, S. C., Waard, I. de, Hogue, R. J., Keskin, N. Ö., & Rodriguez, C. O. (2012). Emotive Vocabulary in MOOCs: Context & Participant Retention. *European Journal of Open, Distance and E-Learning*, 15(1).
- Lin, C.-H., & Zhang, Y. (2014). MOOCs and Chinese Language Education. *Journal of Technology and Chinese Language Teaching*, 5(2), 49-65.
- Liyaganawardena, T. R., Adams, A. A., & Williams, S. A. (2013). MOOCs: A systematic study of the published literature 2008-2012. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 14(3), 202-227.
- Mak, S., Williams, R., & Mackness, J. (2010). Blogs and forums as communication and learning tools in a MOOC. İçinde L. Dirckinck-Holmfeld, V. Hodgson, C. Jones, M. De Laat, D. McConnell, & T. Ryberg (Ed.), *Proceedings of the 7th International Conference on Networked Learning 2010*: (ss. 275-285). Lancaster: University of Lancaster.
- Marshall, C., & Rossman, G. B. (2014). *Designing qualitative research*. Sage publications.
- Masters, K. (2011). A Brief Guide To Understanding MOOCs. *The Internet Journal of Medical Education*, 1(2).

- McMillan, J. H., & Schumacher, S. (2014). *Research in Education: Evidence-Based Inquiry* (7 edition). Boston: Pearson.
- O'Connor, K. (2014). MOOCs, institutional policy and change dynamics in higher education. *Higher Education*, 68(5), 623–635.
- Topali, P., Ortega-Arranz, A., Martínez-Monés, A., & Villagr -Sobrino, S. L. (2021). “Houston, we have a problem”: Revealing MOOC practitioners' experiences regarding feedback provision to learners facing difficulties. *Computer Applications in Engineering Education*, 29(4), 769-785
- Waldrop, M. M. (2013). Massive Open Online Courses, aka MOOCs, Transform Higher Education and Science.
- Yıldırım, A. (1999). Nitel Araştırma Yöntemlerinin Temel Özellikleri ve Eğitim Araştırmalarındaki Yeri ve Önemi. *Eğitim ve Bilim*, 23(112).
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemler*. İstanbul: Seçkin Yayınları.
- Yuan, L., & Powell, S. (2013). MOOCs and Open Education: Implications for Higher Education.
- Zhan, Z., Fong, P. S., Mei, H., Chang, X., Liang, T., & Ma, Z. (2015). Sustainability education in massive open online courses: A content analysis approach. *Sustainability*, 7(3), 2274-2300.